

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения...2

Конкурси...3

Изкуство, думи...7

Изкуство, думи, хроника...14

IN MEMORIAM...16

Редактор:

Марияна Аврамова

Оформление:

Александър Стефанов

Коректура:

Мариела Янакиева

Фотографи:

Дени Кръстев,
Божидар Иванов

На корицата:

Дан Тенев –
„Пазене и пазители“

За контакти и реклама:

тел. 02) 948 37
02) 943 4421
факс: 02) 946 0212

press@sbhart.com

ИнфоСБХ
ISSN 1310-9448

Захари Зограф – „Автопортрет“, детайл

СБХ, 1504 София, ул. „Шипка“ 6

РЕАЛНОСТ/ФИКЦИЯ

Ръководството на секция „Живопис“ обявява предстоящата обща изложба на секцията с мото: „Реалност/Фикция“. В названието се съдържа енергията, заложена в природата на изкуството като проекция, илюзия, която представя идея за реалност. Реалност като проявена същност, разбрана творчески, релативно. Реалност – фантазно, утопично или поетично трансформирана и превърната изцяло в нова художествена действителност.

Реалност/Фикция – открива безгранично поле за творческа интерпретация.

Изложбата ще се състои от 19 юни до 9 юли, на I и II етаж на Центъра за съвременно изкуство „Шипка“ 6. Дата за приемане на творбите: 15 юни, от 10 до 18 часа. По статут всеки художник може да представи за участие до 3 произведения, без ограничение във формат, техника и материал. Могат да участват както членове на СБХ, така и нечленове, които се изразяват със средствата на живописата.

Изложбата ще бъде селектирана от жури от ръководството на секция „Живопис“, назначено от Управителния съвет на СБХ.

СИМПОЗИУМ „ЯСНА ПОЛЯНА“, 2009

От 12 до 31 юли т.г. в с. Ясна поляна, община Приморско, ще се проведе **XX-ият Национален симпозиум по скулптура в дърво** с международно участие. Желаящите да участват в симпозиума следва да представят до 20 май т.г. в секция „Скулптура“, СБХ, ул. „Шипка“ 6, София 1504, следните материали: **1. Творческа биография; 2. Пластичен проект; 3. Снимков материал от подобни изяви.**

Проектите трябва да бъдат съобразени с материала, който се предоставя за работа: странджански дъб масив с височина 280 – 300 см. и диаметър 35 – 60 см.

Всеки автор може да използва до два ствола с посочените размери за реализиране на проекта си.

Във връзка с предстоящата разпродажба на употребявани и залежали машини, съоръжения и инструменти, суровини, материали и готови изделия, собственост на фирма „ДЕКАРТ“ - СБХ, ви уведомяваме, че *информация за наличности и цени може да намерите в офиса на фирмата на ул. „Шипка“ 6, тел. 846 20 57; работно време: понеделник, вторник, четвъртък от 9 до 11.30 ч. и от 13.30 до 17 ч.; петък от 13.30 до 17 ч.*

На 2 юни 2009 г. от 18 часа в изложбената зала на етаж IV в галерията на СБХ, ул. „Шипка“ 6 ще се открие изложба – дърворезба **„Проф. Асен Василев и ученици“**, посветена на 100-годишнината от рождението на проф. Асен Василев.

От 1 до 20 юни т.г. в гр. Перник ще се проведе **Първият национален симпозиум по скулптура в камък**. Симпозиумът е посветен на 80 г. от обявяването на Перник за град. Заявките за участие в симпозиума се приемат до 20 май 2009 г. в секция „Скулптура“ – СБХ, както следва: **1. Пластичен проект; 2. Творческа биография; 3. Фотоси на скулптурни произведения от симпозиуми.** Информация за симпозиума можете да получите от Ани Шапкарлова – секция „Скулптура“, тел. 846 72 48.

Национално училище за изящни изкуства „Илия Петров“ – София търси да закупи графична преса в добро състояние.

Оферти се приемат на тел. 987 63 88, 987 79 82 или e-mail: artschool_iliapetrov@abv.bg

МЕЖДУНАРОДЕН ИЗЛОЖБЕН ПРОЕКТ
„СЕМЕЙНОТО ЕДИНСТВО – СВЕТОВНО ЕДИНСТВО“

Това е проект с нестопанска цел. Идеята му е да представи вечните човешки ценности и национални особености чрез пластичните изкуства и да обедини скулптори и фотографи от различни страни в едно около темата „Семейство, родители и деца“.

Проектът стартира през 2005 г. в Русия. За 4 години той е обявяван в много градове и региони и отзивите за него са много добри.

В момента се работи върху организирането на изложба като се привличат чуждестранни скулптори и фотографи. Сигурни сме, че работите на българските автори ще доразвият и разширят обхвата й.

Етапи:

1. Разпространение на информацията между професионалистите – скулптори и фотографи в отделните държави: февруари-май 2009 г.

2. Подбор на снимковия материал: март-август 2009 г.

3. Подбор на творбите, които ще влязат в предварителната експозиция: март-декември 2009 г.

4. Подписване на авторски договори. Изпращане на работите в Екатеринбург (Русия): март-декември 2009 г.

5. Формиране на експозицията. Създаване на каталог за изложбата: юни-декември 2009 г.

6. Представяне на изложбата в Русия: януари-февруари 2009 г.

7. Изработване на график на изложбата за 2010 г.: октомври 2009 – януари 2010 г.

Представяне на изложба през 2010 и изготвяне на график за 2011 г. – 2012 г.

Семейните ценности обединяват хората и правят света по-добър!

Изисквания към кандидатите скулптори:

1. Определената работа трябва да бъде оригинал, да съответства на обявената тема и да е завършена до откриването на изложбата.

2. Тя трябва да е триизмерна, да е висока до 0.7 м. и да тежи до 20 кг.

3. Материалите (пластмасови катрани, метал, дърво, пластмаса, тел и т. н.) и опаковката не трябва да пречат на безопасното транспортиране. Цветът и материята й трябва да съответстват на идеята на автора.

6. Информацията за творбата трябва да бъде представена на английски на хартия формат А4.

Изисквания за фотография:

– Кандидатстващите фотографии трябва да са професионални и да са създадени през последните няколко години.

– Те трябва да са дигитални във формат RAW.

– Трябва да отговарят на темата.

– Разяснителната информация трябва да е на английски на хартия формат А4.

Разходи:

– Участниците изработват работите си за собствена сметка.

– Участниците опаковат и изпращат творбите си на собствени разходи.

– Разходите за преместване, транспорт, наем, инструменти, реклама и т.н. при изложбите се покриват от организацията.

Присъствието на авторите на изложбата:

Авторите са добре дошли на изложбата. Всички разходи за пътни и местопребивава-

не по време на изложбите са за тяхна сметка.

На всички участници се дава подробна информация за графика и провеждането на изложбите (държава, град, дата).

Подбор на работите:

През първия етап на изложбата творбите ще бъдат подбрани от изпратения от всеки автор снимков материал на организационния комитет по e-mail или факс.

В случай че творбите отговарят на всички необходими изисквания, авторът ще бъде известен за предстоящото му включване в експозицията.

Авторски права:

Работите, участващи в изложбата, са собственост на авторите и след изложбата ще им бъдат върнати. В случай че творбите – скулптурата или фотографията, отговарят на концепцията на изложбата и изпълняват всички необходими изисквания на авторите, ще бъде изпратен договор за потвърждаване на авторските права.

Снимков материал се изпраща на следните адреси или e-mail.

За контакти Олга Тукашвили

**Организационен комитет на изложбата
Творческа и продукционна корпорация
Екатеринбургски творчески фонд
47 Onufriev str., Yekaterinburg, Russia, 620146
Phone/fax + (343) 243-27-03, + (343) 243-27-08
e-mail: family-expo@exf.ru; www.exf.ru**

**XIII МЕЖДУНАРОДЕН ПАНАИР
НА ЗАНАЯТИТЕ И ИЗКУСТВАТА – ВАРНА**

От 1 до 21 август 2009 във Варна ще се проведе Арт изложението „Международен панаир на занаятите и изкуствата“. Панаирът съчетава в себе си традициите и съвремението в изкуството, днес той е място за изява на едни от най-добрите автори в областта на изящното и приложно изкуство, художествените занаяти, музиката.

Демонстрациите на авторските умения дават възможност на посетителите да наблюдават на живо създаването на уникални творби. С представянето на повече от 100 участници в изложението и в съпътстващата програма и големия интерес на над 4000 посетители в деня на откриването и на повече от 25 000 посетители за периода на изложението, Панаирът на занаятите и изкуствата е място за успешни продажби и бизнес контакти.

За своята 13-годишна история Международният панаир се превърна в едно от най-атрактивните и очаквани културни събития за Варна и нейните гости.

В момента стартира кампания, свързана с организацията и реализацията на поредното издание.

Заявки за участие се приемат до месец юли.

Място на изложението:

Варна, бул. „Княз Борис I“ 55

Работно време на изложението: всеки ден от 10:00 до 22:00 часа

С условията за участие може да се запознаете в интернет страницата на панаира www.artfair-bg.com или като се свържете с организаторите на:

e-mail: office@artfair-bg.com,

Варна 9000, ул. „Преслав“ 6

Тел. 052/60 54 30; 0898 522 136

**„ОПТИМИСТИЧНО“ – XIV ТРАДИЦИОННА ИЗЛОЖБА
НА ХУДОЖНИЦИТЕ, ЖИВЕЕЩИ ИЛИ РАБОТЕЩИ
НА ТЕРИТОРИЯТА НА РАЙОН „ИЗГРЕВ“ – СТОЛИЧНА ОБЩИНА.
СТАТУТ ЗА УЧАСТИЕ В ИЗЛОЖБАТА**

1. Организатор: район „Изгрев“ съвместно със СБХ и Арт център „Алтера“.

2. Време и място: от 21 май до 15 юни 2009 г.; ИНТЕРПРЕД, Арт център „Алтера“, бул. „Драган Цанков“ № 36.

3. Цел: Изложбата да представи творческите постижения на художниците от район „Изгрев“ в контекста на съвременното развитие на визуалните изкуства, както и тяхното стимулиране. *Присъжда се приз „Наградата на кмета“ в размер на 500 (петстотин) лева. Присъждат се и две поощрителни награди по 250 (двеста и петдесет) лева: една поощрителна награда за постижение в областта на визуалните изкуства и една поощрителна награда за млад автор (на възраст до 40 години).*

4. Мото на изложбата: „Оптимистично“.

5. Условия за участие: В изложбата могат да участват всички професионални художници, живеещи или работещи на територията на район „Изгрев“. Творбите да бъдат създадени през периода 2006 – 2009 г. и да не са показвани в досегашните традиционни изложби на района. Приемат се творби само на живи автори. Всеки автор може да представи до 2 творби. Творбите да са подготвени, подходящо (рамкирани) за аранжиране и окачване. Цените на творбите се обявяват в български лева по продажна стойност, 70 % от която получава авторът, в случай на откупка.

6. Аранжирането на изложбата е ангажимент на Арт център „Алтера“.

7. Жури, определено от СБХ, предлага произведенията за премиране.

8. Предаването на творбите ще се извърши срещу разписка в ИНТЕРПРЕД, Арт център „Алтера“ от 11 до 15 май 2009 г. от 1100 до 1800 часа. В едноседмичен срок след края на изложбата участниците са длъжни да си вземат произведенията. След този срок Арт център „Алтера“ не носи отговорност за съхранението им.

КОНТАКТИ: 1. Район „Изгрев“, тел. 970 10 10; 970 10 63

2. Арт център „Алтера“ – Дима Каприева, тел. 969 32 30; e-mail galleria_altera@mail.bg

HENKEL ART. AWARD. 2009 В ПАРТНЬОРСТВО С МУЗЕЯ ЗА СЪВРЕМЕННО ИЗКУСТВО ВЪВ ВИЕНА ОБЯВЯВА ЗА ПОРЕДНА ГОДИНА СВОЯ КОНКУРС В 31 ДЪРЖАВИ В ЦЕНТРАЛНА И ИЗТОЧНА ЕВРОПА

За осми път Хенкел Централна и Източна Европа (Хенкел ЦИЕ), със седалище във Виена, обявява конкурса си **Henkel Art.Award**. – единствената широкообхватна награда за изкуство в Централна и Източна Европа и Централна Азия. Творци от 31 държави ще имат възможност да се включат в съревнование за **награда от 7 000 евро**. На база на разширеното сътрудничество с Музея за съвременно изкуство (МСИ) във Виена, Хенкел не само предлага на победителя изложба в родната му страна, но и самостоятелна изложба в МСИ през следващата година. Същевременно Хенкел ще връчи и **наградата Art.Award** за талантлив, млад австрийски художник, която включва парична **премия от 2000 евро**. В сътрудничество с дългогодишния си партньор Културконтакт Австрия, Хенкел ЦИЕ ще даде и **трета награда – за талантлив млад художник** от Централна и Източна Европа, която също е на стойност **2000 евро**. Победителят се избира измежду участниците в програмата „Пребиваващи художници“ на Културконтакт Австрия. При номинирането и за три-

те награди, журито ще се фокусира върху отличаването на изключителни и иновативни произведения на изкуството, създадени от авторите в сферата на рисунката, фотографиата, видеозаснемането и инсталацията.

Партньор на Хенкел е Културконтакт Австрия, който провежда и популяризира културните проекти в Централна, Източна и Югоизточна Европа повече от 20 години. В сила е и партньорството на Хенкел с Музея за модерно изкуство във Виена, който ще окаже допълнително съдействие за наградата. За първи път победителят през тази година не само ще получи паричната награда, но и ще му бъде дадена възможност да покаже творбите си в самостоятелна изложба в МСИ през 2010. Високопоставено жури, което ще се състави през септември, ще оцени участниците и ще номинира пет финалисти за Henkel Art.Award. 2009 и за насърчителната награда за талантлив, млад австрийски художник. Победителите ще бъдат обявени на гала церемония във Виена през ноември 2009 г. в присъствието на всички номинирани. В последствие творбите на победителите и останалите финалисти ще бъдат показани пред публика в рамките на изложба в австрийската столица.

Редица участници или победители в Henkel Art.Award. през последните години са били канени на международни изложби и са използвали наградата като начало за международна кариера. Например, миналогодишният победител Миха Струкел тази година ще участва в Биеналето във Венеция.

Документите за участие трябва да включват:

1. Автобиография и артистична кариера (на английски или немски език; възрастова граница: 40 г.).
2. Информация за кандидатите: имена, дата и място на раждане, адрес, телефони и електронна поща за връзка.
3. 5-10 творби под формата на снимки, портфолио или каталог (максимален размер А3), слайдове и DVD дискове. Не се изпращат оригинални творби до Хенкел!
4. Всички творби трябва да са направени след 2006 г.
5. Само художници от следните държави имат право на участие: Албания, Армения, Азербайджан, Беларус, Босна и Херцеговина, България, Хърватска, Чехия, Естония, Грузия, Унгария, Казахстан, Косово, Киргизстан, Латвия, Литва, Македония, Молдова, Монголия, Черна гора, Полша, Румъния, Русия, Сърбия, Словакия, Словения, Таджикистан, Турция, Туркменистан, Украйна, Узбекистан.

Адрес за изпращане на материали: На вниманието на Нина Методиева

Отн. Henkel Art.Award. 2009; Хенкел България ЕООД
София 1700, бул. Симеоновско шосе 120

Документи се приемат до 8 юни 2009 г. (важи датата на пощенското клеймо).

Хенкел Централна и Източна Европа (ЦИЕ) е пазарен лидер в сегментите: Лепилни технологии и Козметика и е на втора позиция в перилните и почистващи препарати. Най-добре познатите марки на Хенкел в региона включват Ceresit, Fa, Loctite, Pattex, Persil и Schwarzkopf. Компанията се нарежда в списъка на Fortune Global 500, постига повече от 60 процента от продажбите благодарение на потребителските си марки. Бизнесът с индустриални клиенти възлиза близо на 40 процента от продажбите. През финансовата 2008 година продажбите на Хенкел достигат 14,131 милиарда евро, а оперативната печалба възлиза на 1,460 милиона евро. Повече от 55 000 служители в цял свят са ангажирани с корпоративното мото на компанията „A Brand like a Friend“.

За допълнителна информация: **Мариана Узунова – Корпоративни комуникации Хенкел България ЕООД**; т. 958 63 89, 0888 60 27 26; e-mail: marianna@smart-d.com

Мими Петкова – PR мениджър СМАРТ-Д ЕООД
т. 958 63 89, 0884 17 18 04; e-mail: mimi@smart-d.com

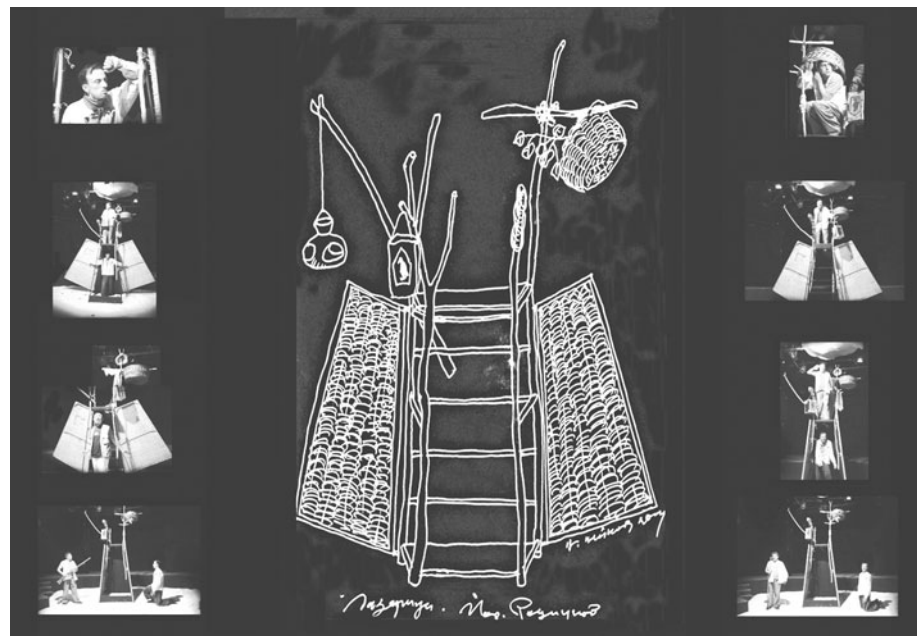
**СЦЕНОГРАФСКИТЕ „БИВАЛИЦИ И НЕБИВАЛИЦИ“
НА ХУДОЖНИКА НЕЙКО НЕЙКОВ, ул. „Шипка“ 6, етаж 4, 14 -30 март**

Когато влезете в залата със сценографски проекти на художника Нейко Нейков, изведнъж се озовавате като на сцена, наблюдават ви от всички страни преживени, нарисувани, отиграни комедии, трагедии, опери, спектакли... – шумът е отлетял и е останала сценографията на един добър творец. Тази ретроспективна изложба на 25-годишен труд впечатлява със стремежа на автора така наречената на сценографски език „идеална площадка – сцената да се изяви като адекватен партньор на актьора“ без желание да доминира над триизмерната пластична фигура.

Театрална „художествена среда“ Нейко Нейков създава за много постановки, сред които са: „12-те стола“, „Антихрист“, „Оптимистична трагедия“, „Ревизор“, „Мата Хари“, „Дундо Марое“, „Дядо Петковите бивалици и небивалици“, „Лазарица“, „Съзаклятието на лицемерите“, „Москва – Петушки“, „Михал Мишкоед“, „Светото семейство“, „Големанов“ и др.

Своеобразният сценографски акомпанимент на Нейко Нейков твори атмосфера, която бързо пренася публиката в епохата, историята и географията на сценичния разказ. Това пренасяне става с желанието на художника да открие духа на литературното произведение и още с вдигане на завесата срещата с декора да отключи асоциативно-мисловно възприятие на зрителя и да го отведе в „новата реалност“.

Така, съвсем логично идва наградата на СБХ (1979 г.) за сценографско решение за „Антихрист“ от Емилиан Станев и „Босилек за Драгинко“ от Константин Илиев. Представените в изложбата различни решения на темата за Антихриста впечатляват с малко или мно-

„Лазарица“

го звучащите графично, изчистени структури, инспирирани от българския бит, пропит с едно своеобразно покойно чувство. Този награден проект по своята изчистеност достига пределната обобщеност на знака-символ. Такава пределна изчистеност носят и други проекти – един от които е сценографският проект „Оптимистична трагедия“ на В. С. Вишневски от 1973 г. с режисьор Г. Каменов.

Следват и други отличия и награди на САБ за сценография 1979 г., 1983 г. и 1984 г.; номинация за „Аскер“ за „Любовникът“ от Харолд Пинтър; награда „Аскер“, 2003 за сценография на пиесата „Лазарица“.

Художникът Нейко Нейков е изградил и защитил свой собствен почерк в сценографските интерпретации, където големият въпрос за съвременното светоусещане и възприятие на българина води художника до деликатната игра на въвличане в чувствено-фантазното съучастие и на самия зритель.

Така тази изложба на „Шипка“ 6 от увеличени изображения на реализирани и нереализирани проекти за постановки в размер на кавалетни картини – 140/100 на Нейко Нейков е най-незабравящата се „постановка“ на един творчески път, който се вписва великолепно в културната ни история.

Галина ПЕТКОВА

ПО ПОВОД НА ИЗЛОЖБАТА „РОДЕНИ НЕЗАВИСИМИ“

ул. „Шипка“ 6, етаж 1, 2, 20 март – 9 април

В залите на СБХ все по-рядко се откриват експозиции, чието послание има конкретен исторически или социално-политически адрес. За част от гилдията това е повод за носталгично съжаление, но повечето художници нямат нужда от подсказване на „актуална“ тема, за да творят традиционна живопис, скулптура и графика. Това показват т.нар. секционни изложби, които дори когато имат определено заглавие, си остават своеобразни годишни прегледи на автори главно от столицата. Съвсем различно е положението в рамките на съвременното изкуство, което чрез разнообразието от изразни средства коментира активно посланията на света около нас, без да търси непременно интонациите на пиетет спрямо важните събития.

Когато преди няколко месеца се роди идеята за изложба, с която Министерството на културата и СБХ да отбележат 100-годишнината от обявяването на независимостта (на 22 септември 1908) и официалното признаване (април 1909) на независима България от Великите сили, първият въпрос бе как да се формулира темата. Историческият контекст предположи връзка с посланията на това събитие и така се стигна до цитат от манифеста към българския народ, с който княз Фердинанд провъзгласява България за независимо царство. „Родени независими“ се възприе от организаторите като конкретен контекст, но и като метафора на иманентния за артистичната природа стремеж към свободна воля.

Изложбата бе съставена от близки по достойнства произведения. При определянето на наградите бяха номинирани близо една четвърт от участниците, което даде основание на журито да преразпредели наградния фонд и вместо очакваните три равностойни награди да присъди шест – на Александър Вълчев, Ангел Станев, Дан Тенев, Динко Стоев, Нина Русева и Росен Тошев.

Ще спомена още имената на художници, които демонстрираха своя динамичен натюрел или нови линии в творчеството си и лично за мен допринесоха за убедителния облик на изложбата – Аделина Попнеделева, Бора Петкова, Димитър Петров, Елена Панайотова, Емил Миразчиев, Мария Чакърова, Михаела Власева, Момчил Георгиев, Моника Попо-

Стефан Лютаков – „Седем дни“

ва, Петър Арнаудов, Симеон Стоилов, Самуил Стоянов, Стефан Лютаков.

Представени бяха 164 произведения от 99 автори. И този път, каквато е тенденцията през последните години във всички изложби с конкурсен характер, отворени към различни видове на изкуството (в случая – без пърформанс и творби с приложен характер), преобладаваше живописата, а скулптурата, съвременното изкуство и графиката допълниха и обогатиха пространството. Фактът реално отразява съотношението на художниците, работещи в отделните области, а и живописата притежава наративни възможности, което ѝ дава преимущество в подобни прояви.

Повечето от живописните произведения обаче се вписаха в експозицията сравнително пасивно, въпреки формата си или колорита. Платна, които безспорно притежават добри художествени качества, всъщност не представят авторите си по по-различен начин спрямо други техни участия или самостоятелни изяви. Повторения на сюжетни линии и пластични решения, почти нищо ново в артистичен смисъл. Творби, които стават за всякаква изложба. Какъв е тогава смисълът на обявената тема и посвещение?

В този ред на мисли ще спомена за заглавия, които буквално или с елементарна перифраза повтаряха това на изложбата. Макар и десетина, те оставят впечатление за плъзгане по повърхността и конформизъм, които не се вписват в представата за независима творческа воля.

„Родени независими“, отделно от темата си, има паралели и повтаря някои проблеми на други подобни по мащаб и също с конкурсен характер прояви, които сме виждали в залите на СБХ. Те си приличат на първо място по това, че организаторите им задължително ги определят като национални. Но подобно инерционно оповестяване създава предпоставки за критични препратки към общите художествени изложби от близкото минало. На второ място, тези, обикновено заемащи поне два от етажите на „Шипка“ 6, експозиции са подредени така, че се усеща своеобразна йерархичност при разполагането на авторите и на видовете изкуство – факт, който не мога да си обясня. На трето място, амбициозна голяма изложба заслужава по-дълга продължителност, а не само двадесетина дни.

Промените са възможни.

Весела ХРИСТОВА-РАДЧЕВА

МАГНЕТИЧНО ПРИСЪСТВИЕ

Божидар Йонов от 11 март, изложбена зала „Райко Алексиев“

След генералната „репетиция“ в Параклиса на НХГ същинската премиера на Божидар Йонов „Магнетично“ се състоя в галерия „Райко Алексиев“.

Най-старата зала на СБХ умее да помни. Тя произвежда памет, защото в нея от десетилетия се сбъдва историята на българското изобразително изкуство. Предизвикателното изложбено пространство е лакмус – изпитание пред всеки художник, дръзнал да го овладее. Хрониките сочат, че който е успял да го „обязди“ чрез своето изкуство, негласно се сдобива със статута на признат автор. Неслучайно и официалната премиера на плакати-ста, стенописеца, дизайнера, просранственика и педагога Божидар Йонов в новото му амплоа като автор на картини се състоя тъкмо тук. Изложбата „Магнетично“ е монументално-епичен и ритуално-магичен жест на автора, чрез който той окончателно се раздели със собствената представа за себе си като приложен художник – многостанник. Нещо като шесторъкия Шива например! Всъщност, в „Магнетично“ магнетично се привличат, сблъскват, усукват и най-сетне се сливат в блестяща сплав всички чарове и умения на художника Божидар Йонов. Тук е впрегнат опитът му на стенописец да усети пространството на га-

Божидар Йонов

лерията и да я атакува с мегаформати, без да я задръства. Прави го с мярка, оставяйки картините да дишат, да си взаимодействат и да изградят ансамбъл. Отделно ни демонстрира тънко владеее на големия формат и умениято мощно да организира цялостта, без да я задъхва с детайли. Опитът му на плакатист налага лаконизма като формообразуваща формула. И, разбира се, главното действащо лице в „Магнетично“ е вкусът. Безупречният вкус на дизайнера. Не знам защо, но всички подгръващи текстове по повод изложбата създадоха изкуствено напрежение около нейния техно-произход, акцентирайки върху дигиталните начини и средства, използвани при сътворяването ѝ. Получи се някакво проблематизиране около въпроса: е ли това живопис, или не е? Сякаш на някого му пука, (освен на колекционерите, разбира се) дали даден експонат ще се сертифицира като живопис, или по някакъв друг начин. Прекомерната и според мен излишна фиксация върху „неръкотворния“ произход на произведенията (долавяме съзнателен отказ от употреба на думата „картина“), напомня на ситуация, в която по време на сватба се обсъжда родата вместо красотата на булката. Смятам, че по-важното винаги са артистичните качества на творбите, а тези картини, независимо как са постигнати, са мощни и въздействащи. В тази си редакция композиционният принцип на Йонов вече е концептуално избистрен в сравнение с първата изложба в „Параклиса“. Тук вече няма нищо случайно – опитите са изкристализирали до алгоритъм. Модусът е ясен. Играта с техноизкушенията е помъдряла и придобила автономен смисъл. В крайна сметка, получените по този сложен начин картини са синтетични, а не просто цифрови изображения. Те първо грабват, магнетично приковат погледа с мощни цветове, а после ангажират мисълта с интелигентните си композиции, прекрасно приложими в офисархитектурата. Всички експонирани платна заедно създават силно магнетично поле. Визуална среда, в която ярката цветност е хем технологична по произход, хем по странен начин биологична като внушение. Някъде имах чувството, че ако докосна платното, ще рукне кръв... Особена среда, уж външностерилна, но вътрешно нажежена и напрегната. И пак някъде там, през порите на пикселите, тайно се просмуква тъга. Аналоговата тъга на едно поколение – изгубено в преводите.

Мария ЛАНДОВА

„БЕЗ НАЧАЛО И БЕЗ КРАЙ“

изложба на Васко Струмев, ул. „Шипка“ 6, етаж 4, 2 – 20 април

Приключи една странна, красива и поучителна изложба. Тази на Васко Струмев. Заглавието ѝ разкрива всичко, отнасящо се до един живот, посветен на изкуството, в който колкото и дълбоко трагични да са превратностите на съдбата, живописиста, рисунката и поезията са не само спътници, но също цел и спасение.

С Васко бяхме състуденти в едно ателие на академията и знам точно какъв е той като личност и какво е изкуството му. Крехката му и сложна душевност, както и талант бяха причина още тогава той да създаде силни и доста особени за тогавашното време картини. Сега тази „особеност“ се състои в бликащата от всеки лист хартия или платно чистота.

Рисувани с трепереща ръка цветни светове, озарени от непобедимото желание да се извадят и сглобят късчетата на една противоречива, странна и неподдаваща се на обективността чувствителност...

Изложбата, без да я наричаме ретроспективна, извади наяве запазени по прашни тъгли етюди от студентските години, по-късни произведения (все още с реалистичен характер) и най-новите, почтинапълно абстрактни неща – нежнокспресивните акварели на Васко Струмев. Всички заедно те бележат спирките по един дълъг и неочаквано тежък път.

Васко Струмеев – „Валъбяване“

Преминавайки през класическата форма и живописна пластичност, художникът достига до дълбоко вътрешни интуитивни решения и се приближава (може би без да иска, но кой знае?) до онази степен на освободеност, която, облагородена от лиричната му нагласа, извежда на преден план същинския смисъл на творчеството. Без претенции да се харесва на всеки, непроменена от амбиции и конюнктурност, невероятно и анахронично чиста като намерение и резултат, тази живопис показва изконния стремеж на един духовен човек да създава. Просто защото така е закодиран...

„Без начало и без край...
Снежинките падат,
пърхащи пеперуди
от небето, топят се,
изчезват, но идват нови...,
Душите ни пътуват дълго,
стигат „края“
и пак се връщат
в светлината...
...Без начало
и без край...“
Десислава МИНЧЕВА

БАЛКАНСКИ ВЕТРОВЕ

Изложба на Греди Асса, Галерия Върхове/Zeniths, 6 – 30 март 2009

В изложбата са включени над 70 рисунки, в които Греди Асса е събрал своите интуитивни преживявания и впечатления от Балканите. Художникът започва да прави такива рисунки още от 1996 и продължава досега да визуализира по този начин своите пътувания. България, Сърбия, Македония, Гърция и Турция се появяват в цветове, странни и неочаквани форми, просто като емоционално нахвърляни линии или като знаци разказват за културата, музиката, въздуха, земята, хората и нравите в тези страни.

Почти невероятно е, че Греди Асса е изнамерил една, и то доста необичайна гледна точка към Балканите. След като толкова много артисти и теоретици коментират неведнъж странностите и дебрите на този регион, Греди се обърна към него само с чиста и лична емоция. Резултатът е пъстър, разнообразен, неочакван, но типичен за този художник.

Греди Асса

Всички, които познават стила му, имаха възможността, за пореден път да се радват на естествения импулс в рисунките му. В тях Балканите са не просто илюстрирани и преразказани, а преживени. Сюжетът не е толкова значителен, важни са само моментните емоции, които преминават през листа наистина като ветрове, както и старанието на художника в това да разплете загадките на собствената си идентичност.

Рисунките са публикувани, в представената на 30 март (от проф. Чавдар Попов) книга „Балканският кръстопът на културите“. Както пише проф. Валери Стефанов в уводния си текст: Казват, че светът върви неудържимо към глобализация. Смаляването на света води със себе си страха от подобие, скуката на унификацията.

Казват, че усилията за съхраняването на националните идентичности и на културните различия са ключови. Защото светът винаги се е нуждаел от цвят. Той не може и не бива да застине в монотонното и монохромното.

Накъде са тръгнали Балканите в този свят на подобие?

Кой се движи по техните пътища?

Кой гради мостовете?

Как се опазва паметта?

Къде стават срещите?

Кое прави възможни разбирателствата?

На тези въпроси може да се отговаря с пространни словесни опуси. Но може да се отговори и със силата на образа, с внушението на цвета, с експресията на чувството, с изненадата и възхитата на околото.

Такъв отговор е даден в рисунките на Греди Асса.

Светлана КУЮМДЖИЕВА

„ИЗКУСТВО НА ПРЕХОДА“ – за книгата на Галина Лардева

Единици са трудовете, които наблюдават аналитично процесите на съвременното изкуство в България. Книгата на изкуствоведа Галина Лардева поставя проблема за това как от средата на 80-те до средата на 90-те години на XX век художествените практики изоставят платното и боите и се фокусират върху процесуалността, пърформативния жест и публичността. Тук се разглежда зараждането на един нов тип разбиране за изкуство, при който художественото произведение се отделя от своята „изобразителност“ и се обръща към възможностите на произвеждащата изкуство ситуация. Става дума не за промяна на изразни средства, а за смяна на перцепцията – проблем, който досега не е бил обект на изкуствоведско изследване в пълнота.

Книгата работи с голям корпус от съчинения за изкуството от този период, а също и с оперативни рецензии и статии. Лардева се обръща към тези свидетелства, като въз основа на тях съставя една цялостна археология на разбирането за изкуството в дадения период. Разбирането на „новите форми“ става в една нееднородна, неподготвена и различна рецептивна среда – това е не просто откритие на този труд; това е изходната точка, от която тази среда се описва.

Като понятие „неконвенционалните форми“ напомнят Колумбовото откритие, защото зад голямата и решителна новост стои грешката на предмета или по-точно грешката на името. Това, че не съществуват нито конвенционални, нито неконвенционални форми, е точно толкова (и по такъв начин) доказуемо, колкото „естествената“ даденост, че Америка не е Индия. Само че от тези естествени дадености се разплитат множество нагласи и разбирания, които книгата „Изкуство на прехода“ събира в своя поглед.

Тази подробна и изчерпателна панорама съдържа в себе си и една интелектуална радикалност, непримирима към всяко безвъпросно приемане на свидетелства и факти.

Борис МИНКОВ, издателство „Жанет-45“

На 20 февруари в клуба галерия на Юнеско **Цветана Векова** и **Деян Веков** откриха съвместна изложба живопис.

Стефан Божков от 24 март до 9 април в галерия „Ракурси“ представи рисунки в характерния за него изящен стил, съчетан с метафоричен изказ. Творбите на художника бяха израз на актуалното му мислене и на ироничната му оценка на материалния свят. Основното му качество да естетизира изобразявания обект този път бе доведено до своеобразен връх в неговия творчески път.

От 20 март до 12 април Вихрони Попнеделев показа в интимното пространство на галерия „Арт алея“ новото си превъплъщение в изложбата „Време за джаз“.

Проф. Ивайло Мирчев и неговата уче-

Нина Русева

ничка **Нина Русева** откриха съвместна изложба – живопис „Учител и Ученик“, в галерия „Де Куесте“ в Холандия“. Тя се организира по идея на холандския галерист Тяпко Ягер и продължава до 18 май.

Ния Дечева

От 30 март до 10 април **Ния Дечева** и американката **Жанет Кавада** представиха общата си изложба „Fusing Cultures“ в Pan Doran Gallery, в Колежа за изкуство и дизайн в Масачузес. Проектът на българката бе в текстилната техника плъст. Преди това от 1 до 10 април тя представи своето произведение „Балканска баница“ в галерията на Mass College of Arts, Бостън. Авторката бе избрана от международно жури да вземе участие в TransCultural Exchange, Бостън, посветен на развитието на изкуството и международния обмен между страните от цял свят.

На 17 март в галерия „Агора“ **проф. Чавдар Попов** откри изложба от акварели на художничката **Ралица Георгиева**, която на 22 април се представи и във видинската галерия „Гема“.

Иван Кънчев-Иванов взе участие в III Международен фестивал на постмодерната керамика, Вараждин, Хърватска, 2009 с тактилна керамика. Експозицията с творби от 39 държави от 18 април до 24 май бе подредена в музея във Вараждин.

На 12 май ще се открие изложба живо-

пис на **Елеонора Хаджиниколова** в галерия „Хаджистоянови“ – НДК, партер-запад, вход А4.

Галерия „Килера“ от 25 март до 20 април показа изложбата на **Стефан Янев** „Почивката на антикваря“.

„Пролетни чувства“ бе изложбата на **Сашо Савов** и **Иван Чакъров** в галерия „Теа“ от 3 до 24 април.

В изложбата „Акварел-Но“ от пленера в хотел „Велина“, Велинград на Арт център „Алтера“ от 22 април до 17 май взеха участие **Александра Чаушова**, **Даниела Тодорова**, **Димитър Грозданов**, **Красимир Джидров**, **Константин Вълчев**, **Мария Зеленкова**, **Светлозар Бенчев**, **Симеон Панайотов** и **Стефан Божков**.

Пловдивският живописец **Таню Митев** гостува на галерия „Минерва“ от 22 април до 21 май.

Девета самостоятелна изложба - скулптура откри **Николай Султанов** от 30 март до 15 април в сливенската галерия „Май“.

„Дългото завръщане“ нарече изложбата си от рисунки и живопис **Живко Мутафов** в галерия „Астри“ от 23 април до 13 май.

Изложбата „Комикси“ на **Владимир Паскалев** в галерия „Агрион“ от 24 март до 8 април показва поредица от изображения, които са свързани не с общия наративен контекст, а с индивидуалната художествена реалност на автора.

От 7 април във фойето на етаж 4 на СБХ бе открита изложба от пленера „Джерманея – 2008“. Уредник на проведеното в Сапарева баня от 22 до 30 май издание бе Васил Крапчански. В пленера, участваха **Антония Мицова**, **Димитър Касабов**, **Кирил Николов**, **Любомир Марков**, **проф.**

Младен Мирянов, Лили Мирянова, проф. Панайот Панайотов от България и автори от Македония и Румъния.

Изложба от живопис и рисунки представя **Стефан Петрунов** в галерия-книжарница „София Прес“ от 18 март до 10 април.

Той е малко познат на публиката в България поради лимитираното му участие в изложби. През есента на 2008 г. направи впечатление с рисунките си в сборната изложба на випуск 1983 (завършили Художествената гимназия) в галерия „Дебют“.

Март 2009 е месецът на неговото „голямо завръщане“ в живописа и в галерия

„София Прес“, за чието пространство авторът работи през последната година. Творбите му са инспирирани от човешкото тяло. Те наистина впечатляват със своята изразителност и простота. Това може би затруднява историците на изкуството, но несъмнено носи радост на публиката.

Олимпия Николова

От 10 до 30 април **Слав Бакалов** организира своя изложба в галерия „Ракурси“.

От 10 до 30 април **Мария и Йорданка Радеви**, майка и дъщеря, гостуват на галерия - книжарница „София Прес“.

**СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ,
ул.„Шипка“ 6. Изложбен план, месец май 2009 година**

„Три мита“ – изложба **Буян Филчев**, 14 – 30 май, етаж 4, откриване 18 часа

Изложба от Национален конкурс за млади художници, критици и куратори на Международна фондация „Св.св. „Кирил и Методий“,
22 май – 14 юни, етаж 1, 2, 3; откриване 18 часа

Нощ на галериите и музеите – 16 май
18 часа, етаж 3 – „Непоказвани рисунки на Магда Абазова“
и акция на **Тед Ефремов** – „24 часа разговор“

20 – 22 часа, партер СБХ – „Храна срещу признание“ – перформанс
с **Мила Милиева, Стефани Босева и Димитър Грозданов**
и „Чалгата за Джон Кейдж“

Галерия „Райко Алексиев“ – ул. „Раковски“ 125
„URBANIZE STREET ART EXHIBITION“ – изложба на графити, 7 – 22 май,
откриване 18 часа

„Сицилиански ренесанс“ – Алесандро Бадзин, Франческо де Гранди, Андреа ди Марко, Фулвио ди Пицца – организатор „Casa Sicilia – Bulgaria“, съвместно с Италиански културен институт, Италиански външнотърговски институт, откриване 26 май от 19 часа

Галерия-книжарница „София-Прес“ – ул. „Славянска“ 29
Елеонора Друмева – живопис, 12 – 30 май, откриване 18 часа

IN MEMORIAM

Боян Качулев (1928-2009)
Веса Краваева (1928-2009)
Димитър Сотиров (1948-2009)
Николай Анев (1950-2009)